

განგება

ღირსისა მამისა ჩუენისა

გრიგოლ ხანძთელისა

არქიმანდრიტისა უდაბნოთა კლარჯეთისათა და

ალმაშენებელისა ხანძთისა და შატბერდისა

თუესა ოქტომბრის 5-სა

დიდ მწუხრსა ზედა

ვკვალობთ ნეტარ-არს კაცსა, I აღსავალსა.

უფალო ღალად-ვყავსა ზედა დასდებელი,

მუხლი 8. კმაჲ 5.

ღირსისა გრიგოლისა.

ღმერთშემოსილო მამაო, ნეტარო გრიგოლ, ანგელოზთა თანამზრახუალო და თანამყოფო და თანაზიარო წინაღსწარმეტყუელთა, წმიდათა მოციქულთა და მოწამეთა და თანამკუდრო ნათელსა წარუალსა, რომელი ჰნათობ ბრწყინვალეებითა საღმრთოთა, რამეთუ წინაშე მისსა ჰსდგა განბრწყინებული მადლითა კადნიერად და ყოვლადვე ზედავ მისსა მას ღიდებასა და მარადის იშუებ მისთა მით სიკეთითა, ქრისტესა ევედრე, ქრისტესს მიმართ მეოხ-გუეყავ, გარდამოვლინებად ეკლესიათა ერთობაჲ, მშულობაჲ და დიდი წყალობაჲ.

ღმერთშემოსილო მამაო, ნეტარო გრიგოლ, ვარსკულავო უდაბნოჲსაო, ბრწყინვალეზო საღმრთოჲსა სიყუარულისაო და განმანათლებლო მონაზონთაო, სუეტო შეურყეველო მოთმინებისაო, სიმტკიცეო და ძელო ეკლესიისაო, ღამპარო ყოვლადბრწყინვალეო და მნათობო ყოვლისა სოფლისაო, სათნოებათა საუნჯეო, რომელმან ქალაქ-ჰქმენ უქმი უდაბნოჲ და ვითარცა სამოთხჲ ესე გამოაჩინე, ქრისტესა ევედრე, ქრისტესს მიმართ მეოხ-გუეყავ, გარდამოვლინებად ეკლესიათა ერთობაჲ, მშულობაჲ და დიდი წყალობაჲ.

ღმერთშემოსილო მამაო, ნეტარო გრიგოლ, სიქადულო მონაზონთაო და სიმტკიცეო მართლისა სარწმუნოებისაო, სამებისა წმიდისა გამორჩეულო მსახურო, მოდასეო ანგელოზთაო, ქუეყანით ზეცად ამაღლებულო მონაზონთა წინამძღუარობითა, სასუფეველსა დამკუდრებელო, ანგელოზებრივ გალობითა ზეცისა მოქალაქეო, წმიდათა თანა გურგუნოსნებითა ნათელსა შინა ღმრთისა ზედვითა განპბრწყინებულო და წმიდითა ლოცვითა შენითა მეოხო ყოველთა პატივისმცემელთა შენთაო, ქრისტესა ევედრე, ქრისტესს მიმართ მეოხ-გუეყავ, გარდამოვლინებად ეკლესიათა ერთობაჲ, მშულობაჲ და დიდი წყალობაჲ.

ღმერთშემოსილო მამაო, ნეტარო გრიგოლ, ანგელოზთა თანა შეერთებულო ტაძარო საიდუმლოთაო, უფსკრულო გულისკმისყოფისაო, მხილველო გამოუთქმელთაო, მამაო მამათაო, თავო მონაზონთაო და წინამძღუარო განშორებულთაო, რომელი წინაშე ყოვლადწმიდისა სამებისა იხარებ მრავლითა ბრწყინვალეებითა განათლებული და შემწე ხარ მევედრებელთა შენთათჳს, ქრისტესა ევედრე, ქრისტესს მიმართ მეოხ-გუეყავ, გარდამოვლინებად ეკლესიათა ერთობაჲ, მშულობაჲ და დიდი წყალობაჲ.

სხუაჲ დასდებელი კმაჲ 2

ეჰა გურგუნო

ვითარიმე ქებისა გურგუნი შეუთხზნათ ქრისტეს ეკლესიისა სიმტკიცესა და ყოველთა განმაბრწყინებელსა სწავლითა, კელმწიფეთა თვალუხუაჲდ მამხილებელსა და ყოველთა შუამდგომელსა და შემწესა, ყოველთა ჭირვეულთა ნუგეშინისმცემელსა და ყოველთა განსაცდელსა შინა მყოფთა შესავედრებელსა, კეთილმსახურებისა სუეტსა, მორწმუნეთა წინამბრძოლსა, ყოვლადქებულსა გრიგოლს, რომლისა მიერ აღძრვანი მტერთანი ქრისტემან დაამხუნა, რომელსა აქუს დიდი წყალობაჲ.

2-გზის

ვითარითა ქებისა საგალობელითა უგალობდეთ მსგავსად ღმრთივბრწყინვალისა ვარსკულავისა უდაბნოსა შინა დამკუდრებითა განბრწყინებულსა, და ნერგსა სამოთხისასა, ნაყოფისა კეთილისა გამოძლებელსა, დიდსა შემწესა და მოძღუარსა, ყოველთა უკეთურთა და უღებთა მარცხუენელსა, რომლისათჳსცა აღძრვანი მათნი ქრისტემან დაამხუნა, რომელსა აქუს ღიდი წყალობაჲ.

ვითარითა ქებისა გალობითა უგალობდეთ ეკლესიისა შემამკობელსა და მწყემსსა და მოძღუარსა ივერიელთასა, რომელი მსგავსად მზისა გამოუჩნდა ერსა ჩუენსა და განსწავლიდა ღმრთისა და მამულისა სიყუარულითა, რომლისათჳსცა მისსა მიმართ დაგვძს სასოებაჲ ჩუენი, რადთა ერთობითა სარწმუნოებისაჲთა და სიყუარულითა აღვიარებდეთ, ვითარცა წინამძღვარსა და სიმტკიცესა ერისა ჩუენისასა, რომელსა აქუს ღიდი წყალობაჲ.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

აწ განსცხრებოდეთ დღესასწაულის მოყუარენო, და ქებითა გალობისაჲთა უგალობდეთ და შევასხმიდეთ, მღელთა სიქადულსა და ხანძთისა დიდებასა, წყაროსა საკრველებათასა და მორწმუნეთა დიდსა მეოხსა და შუამდგომელსა: გიხაროდენ, კლარჯეთისა საგანეთა მცველო მიურულებელო და უქმთა უდაბნოთა ქალაქყოფელო, გიხაროდენ, სასანთლეო ყოვლადბრწყინვალეო, რომელმან კიდენი სოფლისანი საკრველებითა განანათლენ, გიხაროდენ ჭირვეულთა საღმრთოო სიხარულო და განსაცდელთა შინა მყოფთა მკურვალეო შუამდგომელო, ღირსო და საკრველთმოქმელო მამაო გრიგოლ, დაუცხრომელად ევედრე ქრისტესა ღმერთსა, რომელნი სარწმუნოებითა და სიყუარულით პატივს-ვსცემთ მარადის სახარულევანსა და ყოვლადსანატრელსა კსენებასა შენსა.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ვინ არა გნატრიდეს შენ ყოვლადწმიდაო ქალწულო, ვინ არა უგალობდეს უხრწნელსა შობასა შენსა, რამეთუ რომელი იგი უჟამოდ მამისაგან გამობრწყინდა, მშ მხოლოდშობილი, იგივე შენგან უბიწოჲსა გამოვიდა გამოუთქმელად კორცმესხმული, ღმერთი იყო ბუნებით და ჩუენთვის კაც-იქმნა წყალობით. არა ორებად პირთასა განიკუეთა, არამედ ორითა ბუნებითა შეურევნელად საცნაურ-იქმნა. მას ევედრე, პატიოსანო და ყოვლადსანატრელო, ცხოვრებისათვის სულთა ჩუენთასა.

**შესვლად. წარდგომა ღლისა
საწინაწარმეტყველონი; საკითხავი ღირსისა.**

1. სიბრძნისაგან სოლომონისა საკითხავი. (მართალთა სულნი ხელთა შინა ღმრთისათა...)

2. სიბრძნისაგან სოლომონისა საკითხავი. (მართალნი საუკუნოდ ცხოვნდეს. და უფლისა მიერ...)

წერილ-არს, მარტის 9-ს.

3. სიბრძნისაგან სოლომონისა საკითხავი (მართალი თუ აღესრულოს განსუენებასა შინა...) წერილ-არს მაისის 7-ს.

**ლიტსა ზედა დასდებელი ტაძრისა,
ესრეთ ღირსისა გრიგოლისი. თვით-ხმოვანი.**

ჟამა 2

ქუეყანასა ზედა ანგელოზო და ცათა შინა კაცო ღმრთისაო, სოფლისა კეთილად განმამშვენებელო და სიტკბოებითა სახიერო, მამაო გრიგოლ, გაქებთ შენ, რომელი დაენერგე სახლსა შინა ღმრთისასა და აღყუავდი სიმართლითა, და ვითარცა უდაბნოსა ზედა ნაძვი, ესრეთ განამრავლე სამწყსოჲ ქრისტჳსი, ღირსად და სამართლად სიტყუერნი ცხოვარნი და მნათობ სოფლისა იქმენ ჭეშმარიტებით.

გამოშჩნდი, მამაო გრიგოლ, მთავრად მონაზონთა და ქალაქყოფელ უქმთა უდაბნოთა და ჰკურნებ უძღურებისა ჩუენისა ვნებასა სარწმუნოებით მგალობელთა შენთასა: გიხაროდენ, აღმოსავლეთისა ვარსკულავო ყოვლადბრწყინვალეო, და მონაზონთა განმანათლებელო ლამპარო და მწყემსო, გიხაროდენ, კეთილმოქმედებითა მმარხველთა სიქადულო და ყოვლისა სოფლისა სახარულევანო ბრწყინვალეობაო, მეოხ-გუეყავ მგალობელთა შენთა.

სამღუდღელოდთა სამოსელითა შემკობილმან ღმრთივმშენიერად ჰქადაგე შენ სახარებაჲ სასუფეველისაჲ და გალობანი საეკლესიონი აღმოსთქუნ და ეკლესიაჲ განამდიდრენ მოძღურებითა საღმრთოთა, რომლითა აწ განათლებულნი გადიდებთ კაცსა ზეცისასა და ქუეყანისა ანგელოზსა, სოფლისა სამკაულსა და მოღუაწეთა თუალსა, რომელმან განამრავლენ სამწყსოჲ ქრისტესნი და სიმაართლითა და სიწმიდით წინამძღუარ ექმენ მოღუაწეთა, და მეოხ-ხარ ღმრთისა მიმართ სულთა ჩუენთათვის.

დაუტყვე, წმიდაო, სოფელი და აღიღე ჯუარი, რომლისა მიერ მოქადულ-იყავ შენ, სამ-გზის სანატრელო მამაო, და წინამძღურებითა სულისა წმიდისაჲთა და წინააღმართ უწყებითა ღმრთისაჲთა წარმართენ სღვანი შენი სანახებსა მას კლარჯეთისასა და აღმართენ უდაბნოსა შინა მონასტერნი – ხანძთაჲ და შატბერდი, საცხონებელად სულთა და საყუდებელად მრავალთა, ხოლო მას შინა შეკრებულნი ძმანი სიმდაბლითა თჳსითა მიიწინეს საზომსა შენსა, და განასხმიდენ სულთა უკეთურთა და განჰკურნებდენ ყოველთა სნეულთა და კეთილქებისა გალობითა გიგალობდენ, ვითარცა მწყემსსა ღიღსა და ქადაგსა სარწმუნოებისასა.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

ჰმაჲ 7

კეთილ-მონაო სახიერო და სარწმუნოო, კეთილო მუშაკო ქრისტეს ვენახისაო, შენ სიმკნითა და აკოვნად სიმძიმე ღღისაჲ იტვრთე და მოცემული ტალანტი აღაორძინე, რომლისათჳსცა განგეკუნეს შენ ბჭენი ზეცისანი და შეხუედ სიხარულსა უფლისა შენისა სახიერისასა, ხოლო აწ მეოხ-გუეყავ მაქებელთა შენთა დაუცხრომელად, რაჲთა ჩუენცა აღძრულნი საღმრთოთა სურვილითა, დაუდუმებელად გნატრიდეთ.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

გიხაროდენ, ქალწულო, ღრუბელო და ეტლო სიტყვსაო, გიხაროდენ, უზესთაჲს გონებისა და გარეგან საზღუარისა, წმიდაო ღმრთისა საყოფელო, გიხაროდენ, უქორწინებელო სულითა ზესთა ღმერთთასა მიდგომილო, გიხაროდენ, თჳნიერ თესლისა მშობელო, და თჳნიერ ხრწნილებისა მაწოვნებელო, გიხაროდენ, მარადის ქალწულო, კურთხეულო.

სტიქარონსა ზედა დასდებელი. ჰმაჲ 8

სიტყვთა და საქმით აღიღე ღმერთი დიდებული და მცნებათა მისთა იწურთიდ მარადის, ღღისი და ღამით გონებითა წმიდითა, და ვითარცა სუეტი ნათლისაჲ, ბრწყინვალე ლოცვაჲ შენი აღიწეოდა ზეცას, სანატრელო მამაო გრიგოლ, გუთხოვე ქრისტესგან დიდი წყალობაჲ.

მუხლი. პატიოსან არს წინაშე უფლისა სიკუდილი წმიდათა მისთა.

მოაკუდინე შენ გულისთქმაჲ და განაცხოველე სიწმიდს, და შეიყუარე წმიდა ქალწულებაჲ, და ვითარცა ნათელი, შთაიცუ სიწმიდს, და ვითარცა გურიტი სიმშუდით ჰმონებდი ქრისტესა გონებითა უბიწოთა, სანატრელო გრიგოლ, შემკული საღმრთოთა გულის კმის-ყოფითა.

მუხლი. ნეტარ-არს კაცი, რომელსა ემინის უფლისა, მცნებათა შინა მისთა ინებოს ფრიად.

შეგამკო ღმერთმან, ნათლითა სასწაულთაჲთა და მადლთა საღმრთოთა ბრწყინვალეობითა, სამ-გზის სანატრელო, და აღავსო სული შენი სიბრძნითა, და ვითარცა წყაროჲ ცხოველი და თუალი დაუწყუდელი აღმოაცენებ მოძღურებათა საღმრთოთა, აღორძინებისათჳს ქრისტეს სამწყსოსაჲთა.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

სიმრავლს მონაზონთა წინამძღურად აღგიარებს, ღმერთშემოსილო მამაო გრიგოლ, რამეთუ აღივსებიან საღმრთოთა მით მადლთა, რომელ დაუტყვე, და იშუებენ სასენებელსა შენსა, თანამოსაგრეო წმიდათა მამათაო, მათ თანა ევედრე ქრისტესა ღმერთსა, რაჲთა შეიწყალნეს მან სულნი ჩუენნი ოხითა შენითა.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

უსძლოო ქალწულო, რომელმან ღმერთი მუცლად-იღე გამოუთქმელად, დედაო ღმრთისა მადლისაო, ვედრებაჲ მონათა შენთაჲ შეიწირე, ყოვლადუბიწოო, რომელი მისცემ ყოველთა შენდობასა ცოდვათასა, ჩუენიცა ვედრებაჲ შეიწირე და გუთხოვე ჩუენ დიდი წყალობაჲ.

ტროპარი I

ნიშთა და სასწაულთა მოქმედად გამოგაჩინა შენ ღმერთმან, სანატრელო, და მოგცა კელმწიფებაჲ განსკმად სულთა ბოროტთა და ყოველთავე სნეულებათა კურნებად, ღმერთშემოსილო, რომლისათჳსცა საღმრთოთა დიდებითა შენითა ვიქადით და გვედრებით: კლარჯეთის სავანეთა კეთილად განმგებელო მოლუაწეო და უდაბნოთა ქალაქმოფელო, მამაო გრიგოლ, მეოხ-გუეყავ მოსავათა შენთა და გჳკსენ ყოვლისაგან განსაცდელისა ქრისტეანენი.

ტროპარი II

აღმობრწყინდი ვითარ მთიები ზეცისა სამყაროსა და შეჭურვილმან მაღლითა სულისა წმიდისაჲთა განაბრწყინვენ სამწყსოჲ შენი ღმრთისმეცნიერებითა, ღირსო მამაო, და მიიწიე რაჲ სანახებსა მას კლარჯეთისასა, აღმართენ უდაბნოსა შინა მონასტერნი დიდშუენიერნი სადიდებელად ღმრთისა და საცხონებელად სულთა მრავალთა, მოძღუარო და განმანათლებელო ივერთა ერისაო, ნეტარო გრიგოლ, მეოხ-გუეყავ წინაშე ქრისტჳს მეუფისა და გუთხოვე წყალობაჲ.

ცისკრად. ღმერთი უფალსა ზედა

ტროპარი ღირსისა. დიდებაჲ... იგივე აწღა...

რომელი საუკუნიტგან დაფარულ-იყო, და ანგელოზთაგან უცნაურ საიდუმლო, ღმრთისმშობელო, შენ მიერ კაცთა გამოეცხადა, ღმერთი შეურევნელად შენგან განკორციელდა, ჯუარცმაჲ ნებსით თავს იღუა, რომლისათჳსცა აღადგინა პირველდაძინებულნი, და იქსნა მან სიკუდილისაგან სულნი ჩუენნი.

შემდგომად I ფსალმუნებისა, წარდგომა. კმაჲ 1

ანგელოზთა მწყობრნი...

ცხორებაჲ კეთილმსახურებით ქუეყანასა ზედა აღასრულე, და გამოშჩნდი კანონად მონაზონთა და ბრწყინვალე მნათობად ყოვლისა სოფლისა, ღმერთშემოსილო მამაო, და განანათლებ შენდამი მსწრაფლ მოღვთოვნილთა, წმიდაო გრიგოლ, აწცა გამოაბრწყინვე გულსა ჩუენსა ნათელი ჭეშმარიტი და მეოხ-გუეყავ მაქებელთა შენთა დაუცხრომელად.

2-გზის

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნიტი უკუენისამდე, ამინ.

განეცხადების საიდუმლოჲ საუკუნიტგან დაფარული მთავარანგელოზს, მითხრობად ძრწოლით ქალწულისა მიმართ, ხოლო იგი ახარებს კურთხეულსა დედათა შორის, რომლისა-თანა ვკმობდეთ: გიხაროდენ, მიმადლებულო, უფალი შენ თანა.

შემდგომად II ფსალმუნებისა, წარდგომა. კმაჲ 4

განეცხადე ღლეს...

ნათლითა ჰბრწყინავ შენ მიუახლებელითა, და ვითარცა ვარსკულავი გამობრწყინდი უდაბნოსა შინა კლარჯეთისასა და განამრავლენ სამწყსოჲ ქრისტჳსი, ღირსო მამაო, ხოლო ქსენებისა შენისა აღმასრულებელთა კსნაჲ გუთხოვე შეცოდებათა, ვითარცა წინაშე ღმრთისა მდგომარეჲ.

2-გზის

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნიტი უკუენისამდე, ამინ.

ყოველთა შემოქმედი ღმერთი და დამბადებელი, ყოვლადუბიწო, წმიდაო, საღმრთოჲსა სულისა მიერ მუცლად იღე და უხრწნელად ჰშევ, რომლისათჳსცა გადიდებთ შენ და გიგალობთ, ქალწულო, ვითარცა ყოველთა მეუფისა პალატსა და სოფლისა შემწესა.

შემდგომად სადიდებელისა წარდგომა. კმაჲ 8

სიბრძნე

სიჩჩოთგან განწმედილ-იქმენ შენ, მარადის ქსენებულო ღირსო მამაო, ვითარცა ჭეშმარიტად განათლებული, და ქუეყანასა ზედა, ვითარცა ანგელოზი იქცეოდი, რამეთუ კორცნი მოაკუდინე მოლუაწებითა და საღმრთოთა შურიტა შენითა სამებისა წმიდისა სათნოდ გამოშჩნდი, რომლისათჳსცა გუნდსა მონაზონთასა შეერთე და საწუთოთა შუებათაგან სიმაღლედ აღიყუანენ ერნი მორწმუნეთანი, ღმერთშემოსილო გრიგოლ,

გვედრე ქრისტესა ღმერთსა ცოდვათა მოტყეებისა მონიჭებად, სურვილით პატივის-
მცემელთა კსენებისა შენისასა.

2-გზის

დიდებაჲ მამასა და ძისა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

თანა დაუსაბამოჲ სიტყუაჲ მამისაჲ, შენგან მიიღებს დასაბამსა ბუნებისა ჩუენისასა, ღმრთისმშობელო, და უჟამო შემოვალს ჟამსა შინა და სიტყუაჲ განზრქებოდის, ხოლო ძმ ღმრთისაჲ ძედ შენდა იწოდების. ეჰა, მოუწვთომელი ესე საიღუმლოჲ, იესუ ქრისტე გუშინ და დღეს, და იგი თავადი არს უკუნისამდე.

აღსავალი, ანტიფონი 1. კმამ 4

სიყრმით ჩემითგან ფრიად მბრძვანან მე არაწმიდანი ვნებანი, ამისთჳს გვედრები: შემწე-მეყავ და მიკსენ სახიერ.

რომელთა გბულთ სიონი, სირცხულელ-იქმნენით უფლისა მიერ, და ვითარცა განკბული თივაჲ შეგჭამნესთ გვენამან.

დიდებაჲ მამასა და ძისა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

სულისა მიერ წმიდისა ყოველი სული ცკოველ-იქმნების და სიწმიდით ამაღლდების და განჰბრწყინდების სამებისა მიერ ერთ-არსებისა, ღმრთივშუენიერად და საიღუმლოდ.

წარდგომაჲ, კმამ 7

პატიოსან-არს წინაშე უფლისა სიკუდილი წმიდათა მისთა.

მუხლი. რაჲ მივაგო უფალსა ყოვლისავეთჳს, რომელი ესე მომაგო მე.

ყოველი სული... სახარება ლუკასი, თავი 6. მუხლი 17. (მას ჟამსა შინა, დასდგა იესუ...) დასასრული მუხლი 23. (მრავალ არს ცათა შინა...)

შემდგომად 50-ე ფსალმუნისა დასდებული.

თვით-კმოვანი. კმამ 6.

ყოველსა ქუეყანასა განხდა კმამ წარმართებისა შენისაჲ, ღმრთივგანბრძნობილო მამაო, ამისთჳს ზეცათა შინა ჰპოვე სასყიდელი შრომათა შენთაჲ, და ეშმაკთა გუნდი წარსწყმიდე და ანგელოზთა წესსა მიიწიე, რომელთა უბიწოთა ცხორებითა სწორ-იქმენ, წმიდაო გრიგოლ, კადნიერებაჲ გაქუს წინაშე ღმრთისა, მშუდობაჲ ითხოვე სულთა ჩუენთათჳს.

კანონი ღმრთისმშობლისა. მუხლი 6

სექტემბრის 28-ს იდიე

კანონი ღირსისა, მუხლი 8. კმამ 1

გალობა 1, უგალობდითა

ძლისპირი: სასწაულითა იქსნა ერი უფალმან და ზღუაჲ მღელვარჲ სიტყვთ განაკმო პირველ, და დღეს უზრწნელად იშუა ქალწულისაგან და წარმიდუა ჩუენ ზეცად ბუნებით სწორი მამისა თანა, რომელსა უგალობდეთ.

აღაკვენ თუალნი სულისა ჩუენისანი განცლად ბრწყინვალეხასა მაღლთა შენთასა, ღირსო მამაო, ხოლო ორღანოჲ ენისაჲ აღმარ დიდებად შენდა, რაჲთა ჯეროვნად გიგალობდე შენ, გრიგოლ, სიქადულო მამათაო.

ხატებაჲ საღმრთოჲ სიჩჩოთგან დაიმარხე ტრფიალებითა ჩუენთვის ჩჩვილ-ქმნულისაჲთა, იწყლა რაჲ გული შენი, ღმერთშემოსილო მამაო, და ჰასაკისა თანა აღმაღლდებოდე ძალითი ძალად სულისა სრულებითა.

აღძრვაჲ ვნებათაჲ სიყრმითგანვე დასთრგუნე ფერკთა მათ ქუეშე სულისათა, ნეტარო მამაო, და სიტკობებაჲ საცნობელთა მლიქნელი, ყოვლად არა დაგიტკბა მოლოდებითა წარუალთა მათ ტკბილთა საშუებელთაჲთა, წმიდაო გრიგოლ.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

დასაბამი სიბრძნისაჲ მოიგე, დასაბამსავე სიყრმისა შენისასა, ღირსო მამაო, და შიშსა უფლისასა შემსჭვალენ შენ კორცნი, წმიდაო გრიგოლ, და მიერ აღიწიე სიყუარულსა მას უშიშსა წმიდათასა და მაღლითა ღმრთისაჲთა განჰბრწყინდი.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

სული ჩემი დაცემული მრავალთა საღმრთოთაგან, ზ, ღმრთისმშობელო ყოვლადღიდებულო, განკურნე, რაფთა მადლობისა კმითა წადიერებით გადილებდე შენ, მარადის.

გალობა 3, განძლიერდასა

ძლისპირი: ღმერთო, მოხედენ მონათა გალობასა და დაამდაბლე სიმაღლეს მაცთურისა და ზესთა აღამაღლე დღეს ეკლესიასა, და შეუშფოთებელად დაამტკიცენი მოსავენი შენნი მართლმადიდებლობასა.

უსხეულოთა გუნდსა თანა აღმაღლდი, რაჟამს შრომათა ღუაწლი ეტლ-უყავ სულსა და აღიწიე საქმითა ზედვათა მიმართ მაღალთა, სანატრელო მამაო, და უხილავთა ხილვად ღირს იქმენ, წმიდაო გრიგოლ.

ქნარად სულისა ცხოველისა გამოშჩნდი, მორთულ ძალთაგან სულისათა, ღირსო მამაო, და გამოჰბრწყინდი ვარსკულავად უდაბნოხსა და სიტყუათა საუნჯეს, ვითარცა ოქრომ დააუნჯე შენ ღმრთისა ეკლესიასა, ნეტარო გრიგოლ.

მარხვითა კორცნი შეზღუდენ, სანატრელო, და ვნებათა აღძრვანი მოაკუდინენ ღოცვითა და მღვიმარებითა, რომლისათჳსცა სულისა წმიდისა ძალმან დაიმკჯდრა შენ თანა და მნათობად ცისკიდეთა გამოგაჩინა.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

რტო ნაყოფიერი იქმენ შენ, ღმერთშემოსილო, აღმოცენებულ ძირთაგან ღმრთისმსახურთა, და-რა-ენერგე თანა წარსადინელსა საღმრთოთა წერილთასა, და გამოიღე ნაყოფად ტკბილად გულის-კმის-ყოფად მათი.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

წინაღსწარ გიხილა შენ, ბჭედ ნათლისად ეზეკიელ, რომელი განგლო მეუფემან, ვითარცა უწყის, ქალწულო უზრწნელო, ამისთჳს გევედრები მე, განმიზუენ სინანულისა ბჭენი მიმეყანებელნი სასუფეველად.

წარდგომა

განაბრწყინვე ჟამნი შენნი, სანატრელო, უდაბნოსა შინა ძლიერად მოღუაწებითა, რომლითა მიეახლე ბრწყინვალეხასა საღმრთოსა, მამაო გრიგოლ, და მოტევეხად ცოდვათა ჩუენთა ურიცხვთაჲ ქრისტეს მიერ გუთხოვე მედღესასწაულეთა კსენებისა შენისათა.

გალობა 4, უფალო მესმასა

ძლისპირი: პირველ აუწყა წინაღსწარმეტყუელებით ცხორებაჲ კაცთა ამბაკუმ და იტყოდა: რისხვასა შინა მოვიქსენი წყალობაჲ, ჩრდილოთ მალნართათ მო-რა-ხუედ შენ, მაცხოვარ, ერისა ამის სიტყუად დამბადებელი.

არა დაჰფარნა ღმერთმა შრომანი შენნი, არამედ ნიშთა და სასწაულთა მიერ განჰსთქუა ბრწყინვალეხად მოღუაწებათა შენთაჲ, და ყოველთა შორის საწადელ-ყო სიტყუად და ხილვად შენი, ღმრთივსანატრელო.

იწურთიდ სიყრმიტგან წიგნთა ღმრთივსულიერთა და აღიწიე თავსა სრულებათასა, რაჟამს გონებაჲ წმიდა-ყავ ვნებათაგან და სიწმიდითა სულისა შენისაჲთა ექმენ სავანე სულსა ყოვლად წმიდასა.

იქმენ, ნეტარო, მიმსგავსებული ღმრთისა, მამაჲ ობოლთა და საზრდელი მშვიერთა, სამოსელი შიშველთა და უღონოთა, და მკურნალ სენთა სნეულებისა, მამაო გრიგოლ.

დიდება მამასა და ძისა და წმიდასა სულსა.

ლაშქრად ბრწყინვალედ მყოფთათჳს სოფლისათა გამოგაბრწყინვა ნათელმან მამისამან, და ელვარებაჲ სათნოებათა შენთაჲ მიჰვინე ცისკიდეთა, ვითარცა მისისა შარავანდელი, ღირსო მამაო.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ქალწულმან ჰშევ და დედობრივ არა განიხრწენ, არამედ დედა იქმენ, და ქალწულადვე ჰკიე, რომლისათჳსცა გიგალობთ, გიხაროდენ, ღმრთისმშობელო.

გალობა 5, ღამითგანსა

ძლისპირი: საცთურთა ბნელთა ღამისათა შენდობად მოხვედი შენ, ქრისტე, ამსთობილნი შევსწირავთ შენდა გალობასა, ვითარცა ღირს-ხარ, რაფთა წარმიძღუენ გზასა მშუღობისასა, შესულად სასუფეველსა, რომელ აღმითქუ ჩუენ.

ვითარცა ვარსკულავი გამოჰბრწყინდი უდაბნოსა შინა და რომელნი სარწმუნოებით მოივლტიან შენდა მსწრაფლ შეეწევი მათ, ამისთვისცა გნატრიო შენ, და ვითარცა მკურვალესა შუამდგომელსა გალობით გადიდებთ.

ქველისმოქმედმან, ყოველთა მწყალობელმან, მოგცა სიმდიდრედ ნათესავსა შენსა, ხოლო პირსა შენსა მოსცა სული ცხკოველი, მსგავსად წმიდათა მოწაფეთა თვსთა და გყო შენ მეთატამეტედ მოციქულად.

წყაროდ სულისა წმიდისაჲ გულსა შინა შენსა მოიგე, საიდუმლო სიბრძნისა და მადლისა სიმდიდრითა აღვსებულმან, ზ, სამგზის სანატრელო მამაო, პატივისმცემელნი შენნი იკსენ განსაცდელთაგან.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

ეტრფიალე შენ სიბრძნესა, უდაბნოსმოყუარეო, და შეიყუარე იგი უფროჲს ყოვლისა, რომლისათვისცა განისუენა შენ თანა, და ბაგეთა შენთა მიერ წყაროდ მადლისაჲ აღმოაცენა თაფლისა უტკბილესი.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

წმიდა-ყო ღმერთმა საშოჲ შენი ყოვლადწმიდაჲ, სძალო, სიწმიდით რაჲ დაემკჳდრა მას შინა, და ჯუარსა ზედა ამაღლებულმან დაბადებულნი აღამაღლნა მისთანა.

გალობა 6, ღაღადყავსა

ძლისპირი: შთახდა იონა სიღრმესა მას ზღვსასა და ღაღადებდა ღმრთისა მიმართ ვედრებით: აღმომიყვანე დანთქმისაგან, უფალო, ხოლო მე, ქრისტე, შენდა მიმართ ვღაღადებ: უგულვებელს-ჰყავ ბრალთა ჩემთა სიმრავლს.

ოღეს ბოროტი მტერი ეკლესიისაჲ მოკულასა შენსა კადოდა და ხანძთისა იავარ-ყოფასა, ცეცხლმან შურისა უფლისამან აღაგზნა გონებაჲ შენი, ღმერთშემოსილო, და ლოცვითა შენითა უტყვ-ყავ პირი მისი მგმობარი ღმრთისაჲ, და სრულიად წარსწყმიდე.

დიდო მეუდაბნოეო, კლარჯეთისა დიდებულთა უდაბნოთაო, აწცა ნუ დაიდუმებ მოღუაწებასა ჩუენთჳს ქრისტჳს მიმართ, რამეთუ ყოვლადვე ძალგიძს შეწევნაჲ ყოველთაჲ, რომელნი ლოცვათა შენთა ესუენ და მეოხებასა შენსა მოივლტიან.

სიწმიდისა გვრგვნითა, ვითარცა ღუაწლისა მძლჳ, გვრგვნოსან-გყო ქრისტემან მეუფემან, სანატრელო მამაო გრიგოლ, და წმიდა თავი შენი სამკაულითა თვალთშეუდგამითა განაშუენა.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

ვნებათა დაფარულისა და ცხადთა მკლდმისა ძლიერად მბრძოლო, გრიგოლ სანატრელო, კადნიერებაჲ გაქჳს ღმრთისა მიმართ, ითხოვე შეწევნაჲ, რაჲთა განვერნეთ მტერსა სულთა ჩუენთასა.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ახლად ყრმად გვშევ ჩვენ უწინარესი საუკუნეთა უფამოდ, მამისა თანა მოსაყდრე, ღმრთისმშობელო, რომელმან ჯუარისა მიერ ცოდუთა დაბუელებული კაცნი განაახლნა და ღმრთეებასა იზიარნა.

კონდაკი

უღელი იგი ქრისტჳსი მიიდე, ღმერთშემოსილო მამაო გრიგოლ, და მხართა შენთა ზედა იტვრთე ჯუარი მისი, ვნებათა მისთა საღმრთოთა საწერტელად ყოვლადწმიდად კორცთა შინა შენთა მტვრთველმან, რომლისათჳს საღმრთოჲსა დიდებისა მისისა ზიარად გამოშჩნდი, მომგებელი ჯილდოდ ღირსებისა მოსაგებელსა.

იკოსი

ძირთაგან კეთილთა აღმოსცენდა-რაჲ ნაყოფი შუენიერი, სიჩოთგანვე ღმერთშემოსილი მადლითა აღიზარდა, უფროჲს ვიდრელა სძითა, და დაუმორჩილნა კორცნი მოკუდავნი სულსა უკუდავსა და ილუაწა ვიდრე სიკუდილადმდე, და გან-რაჲ-ვიდა სოფლით, დიდებით მამათა კრებულსა თანა აღირაცხა და მეოხ-არს ჩუენთჳს, რომელნი ვადიდებთ საკსენებელსა მისსა ყოვლადგანათლებულსა.

გალობა 7, კურთხეულარსა

ძლისპირი: სიყუარულითა ყოველთა მკსნელისაჲთა არად შეჰრაცხეს ყრმათა რისხვაჲ მძლავრისა ღმრთის მოძულისაჲ, და ცეცხლსა შეთხეულნი არა შეიწუნეს და ესრით ღაღადებდეს: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ-ხარ შენ.

დღესასწაულობს ერი შენი, ნეტარო, კსენებასა შენსა და ღაღადებს შენდა მომართ: მოგუხედენ, ზ, მამაო სანატრელო, ზეცით-გარდამო და გჳკსნენ სოფლისა ღელვათაგან დაუნთქმელად, რომელთა ესე გუასწავე გალობაჲ: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ-ხარ შენ.

შეურაცხ-ყავ ყოველივე ამოებაჲ სოფლისაჲ, ღირსად დიდებულო, და ვითარცა თიხაჲ დასთრგუნე ცუდი დიდებაჲ, და სიგლახაკისა მიერ სიმდიდრჳ დაულევნელი სასუფეველისაჲ ჰპოვე ზეცათა შინა, მარადის მგალობელმან: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ-ხარ შენ.

გიხაროდენ, ღმრთისმეტყუელებისა წმიდისა წყარო, და სიბრძნისმოყუარებისა აღმომდინარეო ფიალო, ყოვლადბრძენო, დიდო მთიებო ყოვლისა სოფლისაო, რომელმან ასწავე ყოველთა გალობაჲ ესრეთ: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ-ხარ შენ.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

ემმაკთა გუნდნი აღსჭრენ, ღმერთშემოსილო, ვითარცა ახოვანმან მკედარმან მაცხოვრისამან შრომათა მაკვლითა, და დასწუნ ცეცხლებრ ბანაკნი მათნი საკუმილითა ლოცუათა შენთაჲთა: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ-ხარ შენ.

აწ და მარადის და უკუნიით უკუნისამდე, ამინ.

მადლსა ლოცვისა შენისასა, წმიდაო, ვიქადებთ პირითა და სულითა, დიდებულო, რამეთუ შენ მიერ განსაცდელთაგან და ღელვათა, და მძიმეთა ურვათა, და ცოდვისა ვნებათაგან ვიკსნებით ყოველნი.

გალობა 8, აკურთხევდითსა

ძლისპირი: ყრმანი ბაბილონს შეუწველნი პირველად სახე გექმნეს შენ, ქალწულო დიდებულო, რაჟამს შენგან იშუა ცეცხლი ღმრთეებისაჲ და დაგიცვა შენ უვნებელად, უბიწოდ, ყოველი ერი მარადის გაკურთხევს შენ.

ჩვეულებისა თჳსისაებრ აღევზნა ემმაკი წყობად შენდა, ღმერთშემოსილო, რამეთუ ეპოვა მას ჭურჭელი სიცრუისაჲ, ვითარცა პირველ იუდა მიმცემელი, და განეწონა მასვე მაკვლი თჳსი.

იხილა ყოვლად საწყალობელმან, განჩემებულმან ემმაკისა სადგურმან სუეტი ნათლისაჲ და ჯუარი თუალთშეუდგამი გარემოს შენსა, ღირსო მამაო, შეძრწუნდა ფრიად და დახსნდეს ძარღვენი მკლავთა მისთანი.

შეიწყალე, წმიდაო, განწირული მკულელი შენი და მიემსგავე ქრისტესა, განკურნე-რაჲ ტირილით შევრდომილი შენდა და განუტევე მშუდობით, რამეთუ შენ ხარ შემწე მონანულთა, რომელნი აკურთხევენ ქრისტესა და ამაღლებენ მას უკუნისამდე.

ვაკურთხევთ მამასა და ძესა და წმიდასა, სულსა უფალსა.

შემოკრბა-რაჲ გუნდი წმიდათა მამათაჲ მიცუალებასა შენსა, სანატრელო, სიხარულითა აღივსე ხილვითა მათითა, და აკურთხე ყოველი, და სარწმუნოდ და ცხადად ასწავე გალობაჲ ესრით: აკურთხევდით ყოველნი საქმენი უფალსა და ამაღლებდით მას უკუნისამდე.

აწ და მარადის და უკუნიით უკუნისამდე, ამინ.

იკსენ კაცობრივი ბუნებაჲ წყევლისაგან შობითა შენითა, ქალწულო უბიწო, რამეთუ შევ მხოლო კურთხეული, მაკურთხეველი ჩუენი, აღმავსებელი მადლითა ცათა და ქუეყანისა.

ვაქებთ, ვაკურთხევთ, თაყუანის-ვსცემთ უფალსა, უგალობთ და აღუამაღლებთ მას უკუნისამდე.

გალობა 9, ადიდებდითსა

ძლისპირი: ჯერ-არს ღუმილი, ვინაჲთგან ვერ შეუძლებთ ღირსებით ქებად შენდა დღეს, ღმრთისმშობელო, ხოლო არავე დავდუმნეთ შიშისათჳს, არამედ მსგავსად უძღურებისა ჩუენისა, შევსწიროთ შესკმაჲ, რომლითა გადიდოთ შენ.

ზეციურ ძალთაგან გესმა კმაჲ სანატრელი, მსახურო ღმრთისა მადლისაო, რამეთუ ქუეყანისა ანგელოზსა და კაცსა ზეცისასა გიწოდდა მეუფჳ ცათაჲ ქრისტჳ, და მიხუედ სიხარულით და უფლისა თანა იხარებ საუკუნოდ.

პატიოსანთა საკმეველთა კეთილ-სულენელებამან ადავსო საყუდელი შენი, ღირსო მამაო, და მხიარულებით ანგელოზთა კრებულმან შეიწყნარა სული შენი უბიწოდ, რომელთა შორის იშუებ, ღმერთშემოსილო.

ვერ შემძლებელ-არს ენაჲ კაცობრივი მითხრობად ღუაწლთა შენთა, წმიდაო სათნოო ღმრთისაო, რამეთუ განვლე სოფელი ესე ღირსად, დიდებულო, და აწ შეუებასა სამოთხისასა შეერთებული, ანგელოზთა თანა იხარებ, და ჰსუფევ ქრისტეს თანა უკუნისამდე.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

ითხოვე, ღირსო, ყოვლისა სოფლისათჳს მშულობით დაცვაჲ და ერსა ჩუენსა – ძლევაჲ და დამტკიცებაჲ მართლმადიდებლობისაჲ ქრისტეს ღმრთისაგან, და სულთა ჩუენთა უხუად დიდი წყალობაჲ.

აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

იტყრთავ უკვე მტყრთველსა ყოველთასა წმიდათა მიერ კელთა შენთა, რომელსა ევედრე, წმიდაო, უცხოესაგან ბოროტის მოქმედებისა უვნებელად ცხორებად ჩუენდა.

განმანათლებელი

გამოსჩნდი შენ, ვითარცა სახშ ბრწყინვალშ და შეიწყნარე სული წმიდაჲ, ღირსო მამაო, რომლისა მიერ თუალნი სულისანი ხილვითა საღმრთოთა განაბრწყინვენ, და განათლებული ხედვედი რაჲ მომავალთა, ყოველსა ყოფადმდე იტყოდი უბიწოებითა საღმრთოთა, ხოლო აწ მეოხ-გუეყავ წინაშე ღმრთისა, წმიდაო გრიგოლ.

(2-გზის)

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ღმრთისმშობლად ჭეშმარიტად აღვიარებთ შენ, დედოფალო, შენ მიერ ცხოვნებულნი, რამეთუ ღმერთი ჰმევ გამოუთქმელად დამკსნელ ჯუარითა სიკუდილისა და თჳსდა მიმართ მიმზიდველი ღირსთა კრებულისა, რომლისა თანა გაქებთ შენ, ქალწულო.

აქებდითსა ზედა დასდებული. მუხლი 4. კმაჲ 8

ჴ, სასწაული

ღმერთშემოსილო მამაო, წმიდაო გრიგოლ, შენ უღელი ქრისტესი აღილე ქელსა ზედა, და ახოვნებითა ზედა დასხმანი მტერთანი შეჰმუსრენ და უდაბნონი ქალაქად გამოაჩინენ, ამისთჳს გნატრით შენ და სარწმუნოებითა გილაღადებთ: ჴ, მშუენიერო კლარჯეთისა დიდებო, შენ ქრისტემან მკჳდრ-გყო უსხეულოთა თანა, მეოხ-გუეყავ ჩუენ.

2-გზის

ღმერთშემოსილო მამაო, წმიდაო გრიგოლ, სარწმუნოებით შემოკრებულნი ქართველნი, ვითარცა მოღუაწესა დიდსა პატივს-გცემთ შენ, და სარწმუნოებითა გილაღადებთ: ჴ, წმიდასა ანტონს მიმსგავსებულო მეუდაბნოეო, რომელი სიხარულითა განხუედ უდაბნოდ უაღად, და მკეცთა-წილ დაამკჳდრენ კაცნი ანგელოზთა სწორნი, მეოხ-გუეყავ წინაშე ღმრთისა, რაჲთა გუაცხოვნენ ჩუენ.

ღმერთშემოსილო მამაო, წმიდაო გრიგოლ, გამოშჩნდი შენ კანონ მონაზონთა და სიქადულ მართლმადიდებელთა, დამატებობელ და ბრწყინვალე მნათობ ყოვლისა სოფლისა და უძღურთა უგამოცდილეს და პატიოსან მკურნალ, რამეთუ არა შეშინდი შიშისაგან მაცთურისა მტერისა და მშვილდნი და ისარნი ეშმაკთანი შემუსრენ და მძვნვარენი საფრკენი მათნი მოაუძღურენ საღმრთოთა სწავლითა შენითა. ჴ, ნიჭთა შენთა მოცემულთა, ნეტარო, რომლისა მიერ ბოროტთა ეშმაკთა არცხვინე და განაბრწყინვენ დიდებაჲ ქრისტესი.

დიდებაჲ მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა.

კმაჲ 5

დავბეროთ საყვრსა გალობათასა და განვსცხრობოდეთ და ვიშუებდეთ მოხარულნი ყოვლადწმიდასა შინა დღესასწაულსა ყოვლადქებულისა მოძღურისა ჩუენისასა. შემოკრბით ჴ, მორწმუნეო ქართველნი და შესკმითა სულიერითა შევამკობდეთ და ვაქებდეთ სანატრელსა მამასა ჩუენსა, ვითარცა სწავლისა მდინარეთა აღმომდენთა ჩუენდა და უგალობდეთ: უძღურნი – სენთა მკურნალსა, ხოლო ჭირვეულნი – მკსნელსა, შეცოდებულნი – მკურვალესა მეოხსა, მწუხარენი – განმაცხრობელსა და მავალნი – მოგზაურსა, მენავენი – მმართველსა და ყოველნი ყოვლით კერძო, ყოველთავე სასოსა სარწმუნოებით ვადიდებდეთ და ვიტყოდეთ: მეოხ-გუეყავ, ღმერთშემოსილო გრიგოლ, რაჲთა ლოცვათა შენთა მიერითა თხოვითა შეგვჭურნენ

ჩვენ უფალმან ღმერთმან ძალითა თვსითა უძლეველითა, ყოველთა ხილულთა და უხილავთა მტერთა ჩუენთა ზედა და გუაცხოვნეს ჩუენ.

**აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.
ღმრთისმშობლისა, დემეტრე ქართველთა მეფისა,
ბაგრატიონისა.**

ღმრთისმშობელი და ყოვლადპატიოსანი,
დედაჲ ქალწული, შუენიერი შრომანი,
მას ახარებდა ანგელოზი ფრთოსანი,
შენგან იშუების, მეფე გვრგუნოსანი
და მას ჰპონებენ მეფენი მრავალყმოსანი.

დიდებაჲ მაღალი გრძლად და განტევებაჲ.

ლიტურგიასა ზედა: მომიკსენენი კანონისაგან ღირსისა, გალობა 3 და 6.

წარდგომა, კმაჲ 7. პატიოსან-არს წინაშე უფლისა სიკუდილი წმიდათა მისთა.

მუხლი. რაჲ მივაგო უფალსა ყოვლისავეთჳს, რომელი ესე მომაგო მე.

სამოციქულო I კორინთელთა, თავი 12, მუხლი 7. (ძმანო, თითოეულსა ჩუენსა...) დასასრული, მუხლი 12. (კაცად-კაცადსა ვითარცა ჰნებავს...)

ალილეუია, კმაჲ 6. ნეტარ-არს კაცი, რომელსა ეშინის უფლისა.

მუხლი. ძლიერ იყოს ქუეყანასა ზედა ნათესავი მისი.

სახარება მათესი, თავი 11, მუხლი 27. (ჰრქუა უფალმან თვსთა მოწაფეთა...) დასასრული, თავი 12, მუხლი 1. (ტვრთი ჩემი სუბუქ-არს...)

განიცადე: საკსენებელად საუკუნოდ.

შეადგინა: თინათინ მჭედლიშვილმა